

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/152/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815200935
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5815200935.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v právnom spore žalobcov: 1/ Ing. U. U., rod. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XXX, F., 2/ M. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. C. XX, F., 3/ Mgr. E. U., rod. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX, F., žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení splnomocneným zástupcom KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Skuteckého 6, Banská Bystrica, IČO: 36 851 574, proti žalovanej: E. Q., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. C. XX, F., zastúpenej splnomocneným zástupcom BUKNA, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Jánoškova 1545, Dolný Kubín, IČO: 36 865 044, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5C/60/2015-400 zo dňa 29. decembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalovaná má voči žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 5C/60/2015-400 zo dňa 29. 12. 2017 žalobu zamietol a žalovanej proti žalobcom 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V odôvodnení konštatoval, že žalobcovia (ako právni nástupcovia po neb. I. P.) sa žalobou podanou na súde ich právnou predchodkyňou dňa 20. 02. 2015, v znení zmeny pripustenej na pojednávaní dňa 14. 01. 2016, domáhali určenia, že nehnuteľnosti - parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako parcela č. 86/10 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 m², parc. č. 84/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 17 m², parc. č. 84/6 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m², parc. č. 84/7 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 24 m² a parc. č. 84/8 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 m² patria do dedičstva po nebohej I. P., rod. W. G., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej XX. XX. XXXX, naposledy bytom W. C. XX, F., ktoré nehnuteľnosti boli po zameraní geometrickým plánom č. 914729-Zp-10/2013 zo dňa 28. 01. 2014 vytvorené z pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 52, zapísanej v pk protokole 310/a pre k. ú. W. C., zapísanej na ich právnou predchodkyňu (pôvodnú žalobkyňu). Zo znaleckého posudku č. 09/2012 vypracovaného Ing. I. R. pre účely konania sp. zn. 2C/22/2010 bolo zistené, že hranica pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 52 zasahuje pod rodinný dom žalovanej, jeho prístavbu, garáž, dreváreň a hospodárske budovy žalovanej bez toho, žeby zo strany žalovanej došlo k akémukoľvek majetkovoprávnemu usporiadaniu, a to ani zo strany jej právnych predchodcov.

Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila, poukazujúc na to, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, pre k. ú. W. C., obec F., a to najmä C-KN parcely č. 84/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 88 m², č. 84/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 372 m², na ktorých sú postavené jej stavby - rodinný dom, prístavba k nemu, hospodárske budovy, garáž a dreváreň. Uvedené parcely sú evidované na mape určeného operátu registra „E“, konkrétne parcela č. 1254, ktorá patrí do pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 51, pričom vlastnícke právo k nej nadobudla na

základe Osvedčenia o dedičstve sp. zn. Dnot II 233/96 a darovacej zmluvy zo dňa 16. 03. 2009. Jej právni predchodcovia v roku 1952 postavili na KNE parcele č. 1254 rodinný dom na základe stavebného povolenia z 30. 06. 1952, vydaného Okresným národným výborom v Trstenej, keď jeho vydaniu predchádzala prehliadka stavebného pozemku - konkrétne parcely č. 1254. Uviedla tiež, že sporné nehnuteľnosti z jej strany sú vydržané za platnosti Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., keďže sú spôsobilým predmetom vydržania a držba jej právnych predchodcov bola oprávnená a nepretržitá počas celej zákonom stanovenej doby. Žalobcovia nikdy sporné nehnuteľnosti neužívali a ani do roku 2015 sa ich užívania nedomáhali.

Citujúc ust. § 129 ods. 1, 2, § 130 ods. 1, 2, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, § 116 ods. 1, 2 zákona č. 141/1950 účinného do 31. 03. 1964 (ďalej len „stredný občiansky zákonník“) súd žalobu žalobcov zamietol, majúc zato, že vlastníkom sporných nehnuteľností ku dňu svojej smrti nemohla byť právna predchodkyňa žalobcov, pretože ich vlastními titulom vydržania zo zákona sa ešte predtým stali rodičia žalovanej ku dňu 30. 06. 1962.

Podľa názoru súdu je v danom prípade možné aplikovať ustanovenia o vydržaní, keďže právny predchodca žalovanej - jej matka, na základe dedičského rozhodnutia sp. zn. D 115/1961 po neb. R. C. - S., zomr. XX. XX. XXXX, nadobudla nehnuteľnosť zapísanú v pozemno-knižnom protokole č. 337, A I, r. č. 2, m. č. 51, pričom ešte predtým na základe povolenia zo dňa 30. 06. 1952 vydaného Okresným národným výborom v Trstenej začala s výstavbou rodinného domu na tomto pozemku. Jeho výstavbe a vydaniu stavebného povolenia predchádzalo miestne šetrenie - vytyčenie umiestnenia stavby za účasti susedov, vrátane otca matky žalobcov, na základe čoho potom matka žalovanej začala (s manželom) s výstavbou rodinného domu na pozemku - parcele č. 1254, domnievajúc sa, že ide o pozemok získaný od jej rodičov. V tom čase nebol v účinnosti stavebný zákon (č. 50/1976 Zb.), ktorý dovoľoval stavbu výlučne na pozemku vlastníka, pričom pri vytyčovaní „stavebného pozemku“ neboli určené presné hranice parcely 1254 a táto bola len zakreslená, ale nebola presne identifikovaná s pozemno-knižnou parcelou. Od momentu vydania povolenia matka žalovanej držala nehnuteľnosť, teda nielen pozemno-knižnú parcelu č. 51, ktorej zodpovedá parcela č. 1254 a 1253/1, ale aj časť pozemno-knižnej parcely č. 52. Od tejto doby rodičia žalovanej pozemok nerušene užívali, a to aj tú časť, ktorá predstavuje pôvodnú pozemno-knižnú parcelu č. 52, ktorej zodpovedala časť KNE parcely č. 84, z ktorej boli vytvorené neskôr C KN parcely č. 84/1 a 84/2, aktuálne zapísané na LV č. XXX v prospech žalovanej bez toho, aby boli pôvodnou žalobkyňou až do roku 2009 rušení. Matka žalovanej sa nemohla dozvedieť, že umiestnením stavby sa zasiahlo aj do časti pozemku patriaceho matke žalobcov, ktorá od roku 1952 do roku 2009 zostala nečinná.

Všetky tieto okolnosti nemohli u rodičov žalovanej vyvolať pochybnosť o tom, že konajú bezprávne, ak si určitú vec (časť pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 52) prisvojujú. Vychádzalo to z ich vnútorného presvedčenia, ktoré malo pôvod v objektívnych okolnostiach prejavujúcich sa tým, že po súhlase MNV a umiestnení stavby, aj za účasti susedov ako pozemno-knižných vlastníkov, medzi ktorých patril aj otec matky žalobcov - W., uskutočnili výstavbu rodinného domu, a preto boli presvedčení, že tak robia na svojom pozemku, pričom v takomto užívaní neboli nikým (ani právnymi predchodcami žalobcov a ani tretími osobami ako evidovanými vlastními) rušení. Všetky tieto okolnosti v nich preto objektívne vyvolali vnútorné presvedčenie o oprávnenosti držby pozemkov nachádzajúcich sa pod ich rodinným domom. Vydržanie súd ustálil ku dňu 30. 06. 1952, kedy sa právni predchodcovia žalovanej - jej rodičia chopili držby pozemku parc. č. 1254. Stalo sa tak za účinnosti ustanovenia § 116 ods. 1 tzv. Stredného občianskeho zákonníka, ktorý u nehnuteľností určoval 10-ročnú dobu pre vydržanie vlastníckeho práva. Táto skončila 30. 06. 1962, ku ktorému dátumu sa právni predchodcovia žalovanej stali výlučnými vlastními nehnuteľnosti zo zákona.

Pôvodná žalobkyňa ako právny predchodca žalobcov pozemno-knižnú parcelu č. 52, zapísanú v pozemno-knižnom protokole č. 310/a nadobudla až dedením na základe dedičského rozhodnutia sp. zn. D 312/73 zo dňa 08. 06. 1973, hoci ju už zo zákona vlastnili rodičia žalovanej. Účinky vydržania nastávajú priamo zo zákona bez toho, aby sa o takto nadobudnutom vlastníckom práve muselo rozhodnúť. Nakoľko žalobcovia nepreukázali, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich neb. matke I. P., súd ich žalobu v celom rozsahu zamietol.

V závere súd konštatoval, že dobromyseľnosť právnych predchodcov žalovanej nemohlo narušiť ani neskôr vydané dedičské rozhodnutie po neb. R. C. S. - jednom z ďalších pozemno-knižných spoluvlastníkov, ani neskôr vydané osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva v prospech právnych nástupcov R. C. S., keďže títo sa ešte predtým stali vlastními sporných nehnuteľností zo zákona. K vydaniu osvedčenia došlo len v dôsledku zosúladenia právneho stavu so stavom skutočným, čoho dôsledkom sa stalo neskôr to, že niektorí títo právni nástupcovia darovali žalovanej darovacou zmluvou registrovanou pod V 440/2009 nehnuteľnosti, pozemky E KN parc. č. 1253/1 a tiež parcelu č.

1254 (vytvorené od pozemno-knižnej parcely č. 51), na základe ktorej sa žalovaná stala ich výlučnou vlastníčkou a bola zapísaná na LV č. XXX, k. ú. W. C.. Žalovaná sa nestala vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX titulom vydržania, ale na základe platných právnych úkonov - darovacej zmluvy a kúpnej zmluvy uzatvorených od evidovaných vlastníkov.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a úspešnej žalovanej priznal proti žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ až 3/ z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) C. s. p. odvolanie, ktorým sa domáhali jeho zmeny spočívajúcej vo vyhovení žalobe.

Žalobcovia nesúhlasili so zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením súdom prvej inštancie, majú za to, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a následne vec nesprávne právne posúdil.

Poukázali na to, že ich právna predchodkyňa I. P. bola výlučnou vlastníčkou pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 52, zapísanej v pozemno-knižnom protokole č. 310/a pre k. ú. W. C., z ktorej boli vytvorené parcely, ktoré sú predmetom sporu. O jej výlučnom vlastníctve boli predložené hodnoverné a nikým nespochybnené doklady - list vlastníctva č. XXX, k. ú. W. C.; dedičské rozhodnutie D 312/73 zo dňa 22. 03. 1973; pozemno-knižný protokol č. 310/a, W. C.; geometrický plán č. 9142729-Zp-10/2013; znalecké posudky znalkyne Ing. Anny Šobichovej č. 9/2012 a 10/2013. Znalecký posudok č. 10/2013 nebol žalovanou spochybnený, rovnako ani priebeh hranice PK parcely č. 51 a 52, ktorý vyplýva zo znaleckého posudku č. 9/2012 a 10/2013.

Žalovaná v rámci dokazovania nepreukázala akým titulom nadobudli jej právni predchodcovia vlastnícke právo k predmetu sporu, poskytovala zmätočné stanoviská - tvrdila, že predmet sporu nevydržala, následne začala účelovo tvrdiť, že predmet sporu a pozemno-knižnú parcelu č. 51 z väčšej časti vydržala, pričom sa nevedela ustáliť na dobe vydržania, neuviedla ani ktorým dňom došlo k vydržaniu vlastníckeho práva ňou, resp. jej právnymi predchodcami.

V konaní bola žalovanou predložená notárska zápisnica č. N437/93, Nz 268/95 spísaná notárom JUDr. Milanom Kleňom, pred ktorého sa dostavili dedičia brata matky žalovanej a notár spísal osvedčenie podľa zákona č. 293/1992 Zb., v ktorom títo vyhlásili, že sú oprávnenými držiteľmi nehnuteľností, o. i. aj pozemno-knižnej parcely č. 51 z dôvodu, že uvedené pozemky držia od roku 1983, t. j. od smrti ich otca. Podľa ich vyjadrenia ich otec - brat matky žalovanej uvedené pozemky nadobudol v roku 1956 na základe daru od svojho otca a v časti od pôvodného pozemno-knižného vlastníka, ktorý zvyšnú časť nadobudol v roku 1925 na základe daru od svojho brata D. C., ktorý bol jeho spoluvlastníkom. Tieto skutočnosti sú v rozpore s vyjadrením žalovanej, keď brat matky žalovanej mal pozemno-knižnú parcelu č. 51 získať počas trvania držby rodičmi žalovanej. Súd bližšie nezdôvodnil ako dospel k záveru, že aj napriek tomu, že v roku 1956 nadobudol L. C. pozemno-knižnú parcelu č. 51, túto predsa len nadobudli rodičia žalovanej vydržaním. Táto skutočnosť totiž narušila držbu rodičov žalovanej, a teda v tomto smere je ustálenie vydržania rodičmi žalovanej v rozpore s vykonaným dokazovaním. Súd v tomto smere bližšie nezdôvodnil ako a na základe akého dôkazu k tomuto záveru dospel. Poukázal pritom aj na skutočnosť, že k predmetnému osvedčeniu účastníci predložili aj vyhlásenie matky žalovanej, ktorá sama potvrdila, že od roku 1956 pozemno-knižná parcela č. 51 patrí jej bratovi. Muselo preto dôjsť k prerušeniu plynutia vydržacej doby, teda vydržanie rodičmi žalovanej nemohlo nastať dňom 30. 06. 1962. Právni predchodcovia žalovanej tak nemohli byť dobromyseľní v tom, že s vecou - pozemno-knižnou parcelou č. 51 - nakladajú ako so svojou vlastnou. Ani sama žalovaná sa nevie ustáliť na tom ako parcelu č. 51 nadobudli jej právni predchodcovia, ktorá skutočnosť vylučuje akúkoľvek dobromyseľnosť jej právnej predchodkyne o tom, že jej pozemok pozemno-knižná parcela č. 51 pod jej rodinným domom patrí, nehovoriac o predmete sporu, ku ktorému žalovaná nepreukázala a nepredložila žiadny relevantný dôkaz.

Poukázali tiež na výpoveď žalovanej, v ktorej táto uviedla, že ona pozemky nevydržala, ale ich dostala od bratrancov a sesterníc, preto je nevysvetliteľné, prečo súd žalobu zamietol z dôvodu, že rodičia žalovanej vydržali pozemno-knižnú parcelu č. 51 a predmet sporu. Žalovaná dokonca ani netvrdila, že jej právni predchodcovia predmet sporu nadobudli vydržaním, naopak uviedla, že nepripustí, aby sa hovorilo, že jej rodinným dom stojí na časti ich pozemku. Súd prvej inštancie teda nad rámec tvrdení žalovanej zistil skutkový stav a tento nesprávne právne vyhodnotil.

Žalovaná okrem stavebného povolenia, ktoré však nemožno považovať za dokument, ktorým sa nadobúda vlastnícke právo, neuviedla iný relevantný titul, ktorým by preukázala na základe akého titulu sa jej právni predchodcovia chopili držby. Z pozemno-knižného protokolu č. 337, kat. úz. W. C. vyplýva, že podielovými spoluvlastníkmi parcely č. 51 neboli starí rodičia žalovanej, ale len jej starý otec, a to spolu

s ďalšími podielovými spoluvlastníkmi. Žalovaná nepreukázala akým titulom jej starí rodičia nakladali s pozemno-knižnou parcelou č. 51, ktorá má tvoriť parcelu č. 1254. Aj tieto nepreukázané skutočnosti poukazujú na absenciu titulu nadobudnutia nielen pozemno-knižnej parcely č. 51, ale aj predmetu sporu predstavujúceho pozemno-knižnú parcelu č. 52, ktorá bola ku dňu smrti vo výlučnom vlastníctve ich právnej predchodkyne.

V ďalšom uviedli, že nakoľko KNE parcela č. 1254, na ktorej rodičia žalovanej postavili rodinný dom, nebola tvorená aj pozemno-knižnou parcelou č. 52, patriacou ich právnej predchodkyňi, právni predchodcovia žalovanej zasiahli neoprávnene do ich vlastníckeho práva, resp. do vlastníckeho práva ich právnej predchodkyne. Zo strany žalovanej nebolo hodnoverne preukázané kto bol v skutočnosti vlastníkom pozemku, na ktorom postavili rodinný dom jej rodičia a kto bol oprávnený s týmto pozemkom nakladať a tento darovať matke žalovanej, keď z pozemno-knižného protokolu č. 337 pre k. ú. W. C. svedčí zápis v prospech viacerých podielových spoluvlastníkov. V konaní nebolo preukázané ani to, či obaja rodičia žalovanej nadobudli pozemok alebo to bola len matka žalovanej. Súd napriek tomu ustálil, že to boli práve obaja rodičia žalovanej, ktorí sa stali vlastníkami sporných nehnuteľností zo zákona titulom vydržania.

Ak súd ustálil nadobudnutie vlastníckeho práva rodičmi žalovanej ku dňu 30. 06. 1962, samotným titulom dedičského rozhodnutia sp. zn. D 115/1961 zo dňa 05. 04. 1961, ktorým pozemno-knižnú parcelu č. 51 získala matka žalovanej po svojom otcovi dedením, nemohli byť dobromyseľní, že im táto parcela patrí v celosti, keď v zmysle rozhodnutia sa stala podielovou spoluvlastníčkou v podiele 1/3 k celku.

Právni predchodcovia žalovanej na predmete sporu postavili stavbu bez toho, že by na to mali zákonom vyžadované oprávnenie - uzavretie zmluvy medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku v písomnej forme a prívolenie výkonného orgánu ONV, preto ide z občiansko-právneho hľadiska o neoprávnenú stavbu. Poukázali tiež na to, že zo zápisnice zo dňa 27. 06. 1952, vyplynulo, že stavba má byť osadená od hranice ľavého suseda 0,50 m, teda od pozemno-knižnej parcely č. 52, čím sa dôsledne neriadili, dokonca žalovaná popiera, že by jej právni predchodcovia postavili rodinný dom na tejto parcele, hoci preukázané dôkazy preukazujú opak. Z týchto skutočností jednoznačne vyplýva, že právni predchodcovia žalovanej neoprávnene zasiahli výstavbou rodinného domu a hospodárskych stavov do vlastníckeho práva ich právnej predchodkyne. Z predmetnej zápisnice nevyplýva, že došlo aj k zameraniu časti pozemno-knižnej parcely č. 52, pričom poukázali na rozmery stavebného pozemku definovaného v zápisnici zo dňa 27. 06. 1952 a súčasnú šírku pozemkov. Právni predchodcovia žalovanej zároveň nemali žiadne stavebné povolenie na prístavbu k rodinnému domu, garáži a drevárni, ktoré všetky stoja časťou na predmete sporu a táto skutočnosť pre posúdenie veci zásadného významu taktiež ušla pozornosti súdu prvej inštancie.

Právni predchodcovia žalovanej podľa žalobcov nesplnili hmotnoprávne podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu sporu vydržaním - nebol preukázaný relevantný titul nadobudnutia predmetu sporu, hoci za účinnosti Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. bola potrebná pre zmluvu písomná forma a zmluva musela byť prívolená ONV; nebola preukázaná dobromyseľnosť právnych predchodcov žalovanej (pokiaľ matka žalovanej nemohla vedieť, že zasahuje aj do inej parcely, ako mohol súd ustáliť jej dobromyseľnosť) a nebolo preukázané ani uplynutie doby, ktorá je potrebná pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

Žalobcovia poukázali tiež na konanie vedené na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 2C/22/2010, v ktorom sa ich právna predchodkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k časti pozemno-knižnej parcely č. 51, na ktorej mala postavenú garáž, kedy obdobný skutkový stav súd prvej inštancie posúdil diametrálne odlišne. Poukázali na výpoveď žalovanej, ktorá uviedla, že jej matka právne tento pozemok nikdy nevlastnila, ale fakticky ho užívala a dostala darom, hoci právne prechádzal na jej brata a potom na jeho deti, od ktorých ona pozemok právne usporiadala kúpnu a darovacou zmluvou.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zotrvála na všetkých tvrdeniach a dôkazoch, ktoré boli predložené počas prvoinštančného konania. Pokiaľ sa žalobcovia odvolávajú na titul nadobudnutia vlastníckeho práva ich právnej predchodkyne, a to osvedčenie o dedičstve č. D 312/73, dňa 30. 06. 1962, ako ustálil súd, sa stali priamo zo zákona vlastníkami sporných nehnuteľností z titulu vydržania jej rodičia. Žalobcovia teda žiadnym spôsobom nepreukázali právny titul nadobudnutia tej časti pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 52, na ktorej sa nachádzajú sporné pozemky. Nesúhlasila ani s tvrdením žalobcov, že osvedčenie o dedičstve sp. zn. D 115/1961, ako aj následné osvedčenie o držbe zo dňa 30. 03. 1995 svedčia o nedobromyseľnosti držby jej rodičov. Osvedčenie o dedičstve žiadnym spôsobom nemohlo vzbudiť pochybnosť, že by im sporné pozemky nepatrili, práve naopak, ak by nedošlo k chybám na katastri, uvedené osvedčenie o dedičstve by len potvrdilo jej vlastnícke právo. Osvedčenie o držbe z r. 1995 nemohlo narušiť dobromyseľnosť

jej právnych predchodcov, keďže títo už boli zo zákona vlastníkmi sporných nehnuteľností. K vydaniu osvedčenie o držbe taktiež došlo z dôvodu zosúladienia faktického stavu so stavom právnym.

Žalobcovia v konaní žiadnym spôsobom nenapadli vydržanie jej právnych predchodcov v notárskej zápisnici z roku 1995. V takom prípade by nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam darovacou zmluvou zo dňa 16. 03. 2009 od ich originárnych vlastníkov. Osvedčenie o držbe pozemkov z roku 1995 a následné uzavretie darovacej zmluvy len potvrdzujú jej tvrdenia o chybách v katastri. Darcovia z darovacej zmluvy totiž uznali, že darované nehnuteľnosti im nikdy fakticky nepatrili a z tohto dôvodu ich previedli na ňu, aby zosúladiť stav faktický so stavom právnym.

Pokiaľ žalobcovia poukazovali na konanie vedené na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 2C/22/2012, predmetné veci nie je možné považovať za skutkovo rovnaké prípady.

Na záver zdôraznila, že žalobcovia, ani ich právni predchodcovia sporné pozemky nikdy neužívali a ani sa ich užívania až do roku 2015 nedomáhali, ktorá skutočnosť nebola v konaní sporná.

4. Žalobcovia v reakcii na vyjadrenie žalovanej (v tzv. replike) zotrvali na dôvodoch odvolania, majúť zato, že tvrdenia žalovanej vo vyjadrení k odvolaniu nemožno považovať za správne.

Zopakovali, že ich právna predchodkyňa bola výlučnou vlastníčkou pozemno-knižnej parcely č. 52, zapísanej v pozemno-knižnom protokole č. 310/a pre k. ú. W. C., z ktorej boli vytvorené sporné parcely, o čom boli súdu predložené hodnoverné dôkazy. Žalovaná nepredložila žiaden doklad, ktorý by dokazoval vlastnícky vzťah k celej parcele, na ktorej rodinný dom žalovanej stojí. Mali zato, že v konaní jednoznačne spochybnili splnenie podmienok vydržania predmetu sporu žalovanou, a to predovšetkým nesplnením dobromyseľnosti žalovanej, resp. jej právnych predchodcov ako jednej z podstatných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

Pokiaľ žalovaná uviedla, že osvedčenie o dedičstve sp. zn. D 115/1961 nemohlo vzbudiť pochybnosť u jej rodičov, že by im sporné pozemky nepatrili, ak by nedošlo k chybám na katastri a toto by len potvrdilo vlastnícke právo jej rodičov, mali za to, že toto osvedčenie nemohlo vzbudiť dobromyseľnosť u matky žalovanej, a už vôbec nie u oboch jej rodičov, keď z osvedčenia vyplýva, že dedičom neboli obaja rodičia, ale len matka žalovanej, a to len v spoluvlastníckom podiele, a teda nemohla nadobudnúť parcelu v celosti. Opätovne poukázali aj na notársku zápisnicu sp. zn. N 437/93, NZ 268/95, ako aj skutočnosť, že sama žalovaná sa nevie ustáliť na tom ako pozemno-knižnú parcelu č. 51 nadobudli jej právni predchodcovia, preto nevie uviesť ani to, akým titulom nadobudli jej právni predchodcovia predmet sporu. Mali zato, že žalovaná v konaní nepreukázala splnenie všetkých podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemno-knižnej parcele č. 51 a 52 vydržaním.

Odmietli, že ich právna predchodkyňa bola nedbalým vlastníkom, nakoľko so skutočnosťou, že žalovaná a jej právni predchodcovia zasiahli do jej vlastníctva sa dozvedela až zo znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2C/22/2010 a hneď nato, učinila kroky na určenie vlastníckeho práva. Matka žalovanej bola tiež celé roky nečinná, keď napriek tomu, že mala pozemno-knižnú parcelu č. 51 nadobudnúť v r. 1961, nebolo preukázané, že by učinila nejaké kroky na zosúladienie právneho stavu so stavom skutočným. Skutočnosť, že ich matka mala byť podľa súdu nečinná ešte neznamená, že právni predchodcovia žalovanej mali právo bez akéhokoľvek relevantného titulu zasiahnuť do jej ústavných práv tak, že postavili rodinný dom a neskôr rôzne prístavby na časti pozemno-knižného pozemku parc. č. 52.

5. Žalovaná vo vyjadrení k replike žalobcov (v tzv. duplike) rovnako zotrvala na všetkých tvrdeniach a dôkazoch, ktoré predložila počas prvoinštančného konania.

Uviedla, že v celom súdnom konaní nebolo spochybnené dobromyseľné užívanie sporných nehnuteľností jej právnymi predchodcami, ktorí v súlade s vtedajšími právnymi predpismi postavili rodinný dom, a to z časti aj na sporných nehnuteľnostiach. Dom bol postavený na základe stavebného povolenia od MNV W. C. a žalobcovia nedokázali, že bolo niekým napadnuté, preto museli byť jej právni predchodcovia pri užívaní predmetných nehnuteľností dobromyseľní.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a po zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní pred odvolacím súdom v zmysle § 384 ods. 1 C. s. p. oboznámením listinných dôkazov, a to rozhodnutia Štátneho notárstva v Dolnom Kubíne sp. zn. D 312/73 zo dňa 08. 06. 1973 v dedičskej veci po poručiteľovi L. W. (starý otec žalobcov z matkinej strany); výpisu z pozemkovej knihy vl. č. XXXa, kat. úz. W. C.; znaleckých posudkov znalkyne z odboru geodézie a kartografie Ing. Anny Šobichovej č. 9/2012

a č. 10/2013, geometrického plánu Ing. I. R. č. 914729-Zp-10/2013; evidenčného listu pre drobné stavby č. 21/1952 vydaného Okresným národným výborom v Trstenej zo dňa 24. 06. 1952; darovacej zmluvy medzi B. C. a spol. ako darujúcimi a žalovanou ako obdarovanou zo dňa 16. 03. 2009; výmeru ONV v Trstenej zo dňa 30. 06. 1952 o povolení stavby na pozemku v W. C. kat. č. 1254; zápisnice o prehliadke stavebného pozemku parc. č. 1254; kópie z mapy určeného operátu vyhotoveného Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra Tvrdosín na parcelu 1254 zo dňa 29. 04. 2009; povolenia MNV W. C. zo dňa 24. 10. 1951 na výstavbu domu; potvrdenia Krajského národného výboru v Žiline zo dňa 07. 04. 1952; rozhodnutia Štátneho notárstva v Dolnom Kubíne sp. zn. D-115/61 zo dňa 05. 04. 1961 v dedičskej veci po poručiteľovi R. C.; notárskej zápisnice vyhotovenej notárom JUDr. Milanom Kleňom so sídlom v Dolnom Kubíne č. N 437/93, NZ 268/95 zo dňa 30. 03. 1995; oznámenia OÚ Tvrdosín, katastrálny odbor zo dňa 31. 10. 2017; výpisu z pozemno-knižnej vložky XXX, kat. úz. W. C.; kópie katastrálnej mapy kat. úz. W. C.; kópie z pozemkovej mapy, kat. úz. W. C.; výpisu z listu vlastníctva č. XXX, okres Q., obec F., kat. úz. W. C. a časti spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 2C/22/2010, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil, stotožniac sa so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní vlastníckeho práva právnej predchodkyne žalobcov k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom konania, ku dňu jej smrti žalobcami, i keď sa nestotožnil so všetkými čiastkovými závermi súdu prvej inštancie vedúcimi k zamietnutiu žaloby.

7. V preskúmanom spore sa žalobcovia podanou žalobou domáhajú určenia, že nehnuteľnosti - parcely registra „C“ parc. č. 86/10 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 m², parc. č. 84/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 17 m², parc. č. 84/6 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m², parc. č. 84/7 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 24 m² a parc. č. 84/8 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 m², vytvorené v kat. úz. W. C., obec F., okres Q. v zmysle geometrického plánu č. 914729-Zp-10/2013 zo dňa 28. 01. 2014, autorizačne overeným dňa 29. 01. 2014 a úradne overeným Okresným úradom Tvrdosín dňa 05. 02. 2014 pod č. 36/14 (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“), patria v celosti do dedičstva po zomrelej I. P., rod. W. G., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej XX. XX. XXXX, naposledy bytom W. C. XX, F. Okresný súd o žalobe žalobcov rozhodol prvýkrát rozsudkom zo dňa 10. 02. 2016, ktorým žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že ku dňu smrti nebola matka žalobcov vlastníčkou sporných nehnuteľností, nakoľko ich vlastníkom sa zo zákona (na základe vydržania) stali rodičia žalovanej. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uvedený rozsudok okresného súdu na základe odvolania žalobcov uznesením č. k. 8Co/224/2016-359 zo dňa 31. 07. 2017 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu, s poukazom na rozporné závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k splneniu podmienok vydržania rodičmi žalovanej. Okresný súd po vrátení veci odvolacím súdom vo veci doplnil dokazovanie a opätovne rozhodol o zamietnutí žaloby žalobcov, keď rovnako ako v predchádzajúcom rozhodnutí dospel k záveru, že právna predchodkyňa žalobcov nemohla byť ku dňu smrti vlastníčkou sporných nehnuteľností, nakoľko vlastnícke právo ešte predtým ako ho mala nadobudnúť právna predchodkyňa žalobcov nadobudli právni predchodcovia - rodičia žalovanej.

8. Vychádzajúc z ustanovení Občianskeho zákonníka a tzv. Stredného občianskeho zákonníka aplikovaných i súdom prvej inštancie sa odvolací nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o splnení podmienok vydržania nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, rodičmi žalovanej. Je potrebné dať za pravdu žalobcom, že v priebehu konania nebol preukázaný ani domnelý titul nadobudnutia, či už pozemno-knižnej parcely č. 51, kat. úz. W. C., z ktorej podľa oznámenia OÚ Tvrdosín zo dňa 31. 10. 2017 bola vytvorená KNE parcela č. 1254 (okrem dedičského rozhodnutia sp. zn. D-115/61 zo dňa 05. 04. 1961 v dedičskej veci po poručiteľovi R. C., podľa ktorého mala matka žalovanej nadobudnúť podiel na uvedenej parcele, ktoré však nebolo zaevidované v pozemkovej knihe) a sporných nehnuteľností, ktoré sú vytvorené z KNC parciel vedených na LV č. XXX, kat. úz. W. C., na meno žalovanej a ktoré podľa znaleckého posudku Ing. Anny Šobichovej zodpovedajú časti pozemno-knižnej parcely č. 52, kat. úz. W. C., ku ktorej vlastnícke právo podľa pozemno-knižného protokolu č. 310/a pre kat. úz. W. C., svedčilo otcovi právnej predchodkyne žalobcov a ktoré mala v r. 1973 po smrti svojho otca nadobudnúť matka žalobcov. V konaní nebolo preukázané na akom základe mala, či už matka žalovanej alebo obaja jej rodičia, nadobudnúť či už pozemno-knižnú parcelu č. 51 alebo KNE parcelu č. 1254, vo vzťahu ku ktorej bola otcovi žalovanej výmerom ONV v Trstenej zo dňa 30. 06. 1952 povolená stavba rodinného domu. Zo zápisnice o prehliadke stavebného pozemku vyplýva, že žiadateľom o stavebné povolenie je P. T. (otec žalovanej), avšak nie je vyznačené (napriek predznačeniu možností) či tento je alebo nie je vlastníkom pozemku, na ktorom má k stavbe dôjsť. Z povolenia Miestneho národného výboru v W. C. zo dňa 24. 10. 1951 vyplýva, že P. T. sa povolilo postaviť dom na pozemku zdedenom jeho ženou, podľa potvrdenia

Krajského národného výboru v Žiline sp. zn. 6/65-445/1952 zo dňa 07. 04. 1952 zas vyplýva, že tento si mieni postaviť dom na stavebnom pozemku v W. C., ktorý kúpil. V priebehu konania na súde prvej inštancie napokon bolo prezentované i tvrdenie, že matke žalovanej bol pozemok, na ktorom mali rodičia žalovanej stavať, darovaný jej otcom, ktorý však bol, ako správne poukázali i žalobcovi v konaní, len podielovým spoluvlastníkom pozemno-knižnej parcely č. 51, z ktorej bola vytvorená KNE parcela č. 1254, na ktorú bolo vydané stavebné povolenie otcovi žalovanej, a to v podiele 1/3. Na základe uvedeného nebola v konaní preukázaná existencia, čo i len domnelého, titulu nadobudnutia KNE parcely č. 1254, a to či už matkou žalovanej alebo oboma jej rodičmi, ako jedna z podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Z uvedeného dôvodu nepovažoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa ostatnými podmienkami pre vydržanie, ktoré by svedčilo rodičom žalovanej. Uvedené však nevylučuje, že rodičia žalovanej mali oprávnenie KNE parcelu č. 1254 užívať, resp. na tejto postaviť svoju nehnuteľnosť, čomu zodpovedá i skutočnosť, že im bolo udelené stavebné povolenie oprávňujúce ich na započatie a uskutočnenie stavby rodinného domu na predmetnom pozemku.

9. Vychádzajúc z uvedeného sa odvolací súd, za skutkového stavu daného navrhnutým a vykonaným dokazovaním, nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že sa vlastníckymi sporných nehnuteľností na základe vydržania (v zmysle § 116 ods. 1, 2 Stredného občianskeho zákonníka) stali rodičia žalovanej. Pokiaľ však ide o záver súdu, že žalobcovia nepreukázali, že ich právna predchodkyňa bola ku dňu svojej smrti vlastníčkou sporných nehnuteľností, s týmto sa odvolací súd stotožnil.

10. Žalovaná v priebehu konania na súde prvej inštancie (v rámci vyjadrenia k žalobe, na pojednávaníach dňa 14. 01. 2016 a 10. 02. 2016) ako aj v priebehu odvolacieho konania (vo vyjadrení k odvolaniu) uviedla, že nehnuteľnosti - pozemky zapísané na LV č. XXX, kat. úz. W. C., t. j. i parcely, z ktorých geometrickým plánom č. 914729-Zp-10/2013 zo dňa 28. 04. 2014 boli vytvorené sporné parcely, nadobudla na základe darovacej a kúpnej zmluvy, ktorá skutočnosť vyplýva i z výpisu listu vlastníctva. Pre prípad ak by sa jej nadobúdacie tituly ukázali ako neplatné, mala za to, že predmetné nehnuteľnosti sú ňou a jej právnymi predchodcami dávno vydržané. Žalobcovia však darovaciu zmluvu, k uzavretiu ktorej došlo potom čo mala pozemno-knižnú parcelu č. 52 nadobudnúť právna predchodkyňa žalobcov, na základe ktorej bola žalovaná na tomto liste vlastníctva zapísaná aj ako vlastníčka parciel, z ktorých boli vytvorené sporné parcely, nenamietali, túto nespochybnili. Predmetná darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený pod V 440/2009, bola uzatvorená medzi B. C., I. J., D. C., E. J. a L. C. ako darujúcimi a žalovanou ako obdarovanou, pričom predmetom zmluvy bol, mimo iného, pozemok KNE parcela č. 1254. Rovnako žalobcovia nespochybnili ani titul nadobudnutia KNE parcely č. 1254 menovanými ako darcov, ktorí boli ako spoluvlastníci predmetnej parcely zapísaní (okrem L. C.) na základe notárskej zápisnice notára JUDr. Milana Kleňa so sídlom notárskeho úradu v C. P. sp. zn. N 437/93, NZ 268/95 zo dňa 30. 03. 1995 (t. j. rovnako potom čo mala pozemno-knižnú parcelu č. 52 nadobudnúť právna predchodkyňa žalobcov), ktorej predmetom bolo spísanie osvedčenia podľa zákona č. 293/1992 Zb. v prospech E. J., MVDr. B. C., Ing. I. R. a D. C., mimo iného aj vo vzťahu k pozemno-knižnej parcele č. 51 zapísanej v pozemno-knižnom protokole č. 337 (z ktorej bola vytvorená KNE parcela č. 1254). Žalobcovia v priebehu konania rozporovali nadobudnutie nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu na základe vydržania rodičmi žalovanej či žalovanou, vo vzťahu k titulom nadobudnutia, na základe ktorých je žalovaná ako vlastníčka nehnuteľností zapísaná na LV č. XXX, kat. úz. W. C. však neprodukovali žiadne tvrdenia, ktorými by spochybnili platnosť tohto titulu nadobudnutia, rovnako nespochybnili platnosť titulu nadobudnutia týchto nehnuteľností osobami, ktoré boli zapísané na uvedenom liste vlastníctva pred žalovanou a od ktorých žalovaná predmetné nehnuteľnosti nadobudla darovacou zmluvou. Za daného stavu dospel odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, k záveru o nepreukázaní vlastníckeho práva právnej predchodkyne žalobcov k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu, ku dňu jej smrti, z ktorého dôvodu napadnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním a pri rozhodovaní o ktorom súd správne aplikoval ust. § 255 ods. 1 C. s. p.

11. Odvolací súd v závere dodáva, že i keď zo znaleckého posudku Ing. Anny Šobichovej vyplýva, že parcely, ktoré sú predmetom sporu, zodpovedajú časti pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 52, ktorá bola pôvodne vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcov, z vykonaného dokazovania, ale i podaní strán konania je zrejmé, že tieto zdieľali osud pozemno-knižnej parcely č. 51, resp. KNE parcely č. 1254, keďže k ich zastavaniu došlo v súvislosti s povolením udeleným otcovi žalovanej na výstavbu rodinného domu na KNE parcele č. 1254, pričom strany konania v priebehu konania nadobudnutie sporných parciel žalovanou spájajú práve s nadobudnutím pozemno-knižnej parcely č. 51.

12. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že v zmysle ustálenej judikatúry je možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním i na základe „prihradenia“, pokiaľ vlastník susediaceho pozemku nevedel, že došlo k prihradeniu, a teda, že nie je vlastníkom novovytvorenej (spornej) parcely a k zabratiu tejto parcely došlo nedopatrením (napr. ak pri budovaní plotu došlo k jeho posunutiu na susedný pozemok, v danom prípade pri stavbe domu) a tento by užíval na základe presvedčenia, že mu patrí (t. j. bol by dobromyseľný). Dôkazné bremeno preukázania oprávnenosti držby zaťažuje toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním. Ak však napriek splneniu si dôkaznej povinnosti sú určité pochybnosti o oprávnenosti držby, zákon ustanovuje vyvrátiiteľnú právnu domnienku, že držba je oprávnená. Vyvrátiť túto právnu domnienku však už musí ten, kto tvrdí, že k vydržaniu nedošlo, a teda dôkazné bremeno sa prenáša na druhú sporovú stranu. I tu však odvolací súd opätovne uvádza, že napriek tomu, že z vyjadrení strán konania je zrejmé, že títo vychádzajú zo záveru, že k zápisu vlastníckeho práva k predmetu sporu v prospech žalovanej došlo práve v súvislosti s vlastníctvom KNE parcely č. 1254, pri zástavbe ktorej došlo i k zástavbe pozemkov tvoriacich predmet sporu, žalobcovia v priebehu konania v tomto smere nenamietali nadobúdaci titul žalovanej, na základe ktorého je žalovaná vedená ako vlastníčka sporných nehnuteľností na LV č. XXX, kat. úz. W. C., rovnako ako predchádzajúcich evidovaných vlastníkov, od ktorých žalovaná tieto nehnuteľnosti nadobudla darovacou zmluvou.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalovaná, a to v celom rozsahu, preto jej súd priznal voči žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, keď z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 C. s. p. O výške náhrady trov konania následne rozhodol súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)